Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1994 йил 28 июнь, сешанба   № 108 (21.712).   Сотувда эркин нархда.

•ЎЗБЕКИСТОН—ТУРКИЯ:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Туркия Президенти Сулаймон Демирэл ва Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг ўзаро мулоқоти.

«Бу галги сафардан асосий мақсад Ўзбекистон ва Туркия ҳамкорлигини янги босқичга кўтаришдир. Бу иқтисодий, сиёсий, маданий ва бошқа барча соҳаларга тегишлидир».

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ўзининг Туркияга навбатдаги давлат ташрифини лунда қилиб ана шундай таърифлади. Зеро, бу ташриф нисбатан қисқа бўлди — икки кун, яъни, 23—24 июнь кунлари кечди. Бироқ қилинган ишларнинг кўлами, олиб борилган музокараларнинг самарадорлиги, имзоланган ҳужжатларнинг салмоғи жиҳатидан ушбу ташриф айрича бир сафар бўлди. Буни нафақат биз, айни чоғда Туркия раҳбарларию ишбилармонлари, матбуотию радио ва телевидениеси эътироф этди.

Аввало шуни айтиш керакки, Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг уни дунёда биринчи бўлиб Туркия Республикаси тан олган эди. Ўша мураккаб, оғир дамларда Туркия раҳбарлари, тили, дини, эътиқоди биз билан бир бўлган турк халқи Ўзбекистонга, ўзбек халқига ёрдам қўлини чўзгани, кредитлар бергани ҳам аниқ. Бу тарихий фактни ҳеч ким инкор этмайди, аксинча, халқимиз уни сира эсидан чиқармайди. Ўзбекистон Президентининг Туртияга, Туркия раҳбарларининг Ўзбекистонга ташрифлари самараси ўлароқ бир қанча муҳим ҳужжатлар имзоланган. Шу ҳужжатларга асосан ўзаро ҳамкорлик борасида анча-мунча ишлар қилинди. Ўзбекистонда юздан ошиқ ўзбек-турк қўшма корхоналари очилгани, Туркиянинг турли олий ўқув юртларида икки мингга яқин ўзбекистонлик талабалар, Ўзбекистонда эса туркиялик талабалар таҳсил олаётгани, ҳар иккала давлатда элчихоналар очилгани шулар жумласидандир.

Аммо Ўзбекистон ва Туркиядек икки қардош, жондош мамлакат учун, ўзбек ва турк халқи учун бу сингари ишларнинг ўзи етарлими? Ҳамкорликнинг ҳозирги аҳволи бугунги кун талабига жавоб берадими? Таҳлиллар, бажарилган ишларга танқидий кўз билан қараш шуни кўрсатадики, бу саволларга том маънода ижобий жавоб бериш қийин. Бундан ҳам Туркия, ҳам Ўзбекистондаги алоқадор вазирликлар, идоралар, концернлар, фирмаларнинг раҳбарлари тегишли хулоса чиқаришлари зарур.

Ислом Каримов Туркия Президенти Сулаймон Демирэл билан бўлган яккама-якка суҳбатда ҳам, икки мамлакат расмий делегацияси аъзоларининг иштирокидаги мулоқотда ҳам, Туркия Бош вазири Тансу Чиллер хонимни қабул қилганида ҳам масалани ана шундай очиқ ва кўндаланг қўйди.

«Ўзбекистоннинг имкониятлари, ички потенциали, истиқлолга эришгандан кейин рўй берган ўзгаришлар, бизда қабул қилинган муҳим ҳужжатлар, сармоядорлар, ишбилармонлар учун яратилган шароитлар ҳақида Туркияда тўла маълумот йўқ. Бу бизни ажаблантиради албатта»,— деди Ислом Каримов. Бу фикрни Туркия раҳбарлари ҳам эътироф этди. Кейинги бир-бир ярим йил давомида туркиялик ишбилармонлар ўзбекистонлик ҳамкорлари билан нисбатан кам алоқа қилаётганининг сабабларидан бири балки шудир. Ҳолбуки, Ўзбекистон бугун чет эллик ишбилармонларга, сармоядорларга эшигини кенг очган. Дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари, айтайлик, Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Германия, Хитой, Франция, Корея Республикаси, Япония ва бошқа давлатларнинг ишбилармонлари ва сармоядорлари, банклари ҳамкорлик қилиш мақсадида турли таклифлар билан келди ва келаяпти. Уларнинг кўпчилиги аллақачон амалий ишга ўтган. Лоақал Андижон ва Хоразмда Корея Республикаси ва Германия билан ҳамкорликда автомобиль заводлари қурилаётганини эслатишнинг ўзи кифоядир. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Ана шундай йирик сармоядорлар, ишбилармонлар, банк соҳиблари орасида туркиялик қардошларимизни кўришни истаймиз. Шу ўринда Ислом Каримовнинг мажозий қилиб ифодалаган мана бу фикрига эътибор беринг: «Туркия раҳбарлари, ишбилармонларига айтдим: бу аҳволда сизлар Ўзбекистоннинг жаҳон мамлакатлари билан ҳамкорлик поездининг қайси вагонидан жой оласизлар? Охирги вагонга тушиб қолишингиз мумкин-ку. Ваҳолонки, бизнинг сизларга муносабатимиз, меҳримиз шундайки, ўз қардошларимиз бўлган туркиялик сармоядорлар, ишбилармонлар, банк вакиллари, фирмаларнинг раҳбарлари олдинги вагонларда бўлишини истаймиз. Улар бу фикрни тан олдилар».

Такрор айтамиз, Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги ҳамкорлик ўз самараларини бермоқда. Бироқ, бу ҳамкорлик энди кичик ширкатлар, савдо-сотиқдан йирик, кенг кўламли ишларга кўчмоғи зарур. Чунки, республикамиз эгамен бўлганидан буён ўтган қисқа вақт ичида жаҳонга юз тутди, дунёнинг энг тараққий топган давлатлари билан ҳамкорлик қила бошлади, айни чоғда катта тажриба тўплади, ислоҳотнинг янги босқичига кўтарилди. Демак, хорижий мамлакатлар, жумладан, Туркия билан ҳамкорлик ҳам янги босқичга чиқмоғи керак. Лекин, негадир, туркиялик, йирик ишбилармонлар, катта сармояга эга бўлган фирмалар, компаниялар шошилмаяпти.

Бунинг сабаблари нимада? Ўзбекистоннинг имконияти ва салоҳиятига юзаки қарашми? Ўзбекистон тараққиётини, Ўзбекистон ва Туркия алоқаларининг ривожини кўра олмайдиган, бу ҳамкорликка раҳна солишга ҳаракат қиладиган айрим кучларнинг баъзи бир бўҳтонларига ишонишми?

Ўзбеклар яхшиликни унутадиган халқ эмас. Жумладан, Туркия кўрсатган ёрдамларни, Ўзбекистон жаҳон миқёсига чиқишида, турли нуфузли халқаро ташкилотларга аъзо бўлишида Туркия тажрибасидан ўрганганини, айтиш мумкинки, Туркиянинг бу борадаги кўмагини ҳам халқимиз ҳеч қачон унутмайди, Лекин, шу билан бирга, танлаган ўзига хос йўлдан қайтмайди, ҳеч кимнинг кўрсатмаси билан иш тутмайди. Жаҳондаги ҳар қандай давлат билан — унинг мавқеи ва бизга нисбатан муносабатидан қатъи назар — фақат тенгма-тенг ҳамкорлик қилиш, ўзаро манфаатдорлик йўлидан боради.

Республикамиз Президенти Анқарадаги учрашувларда бу фикрларни очиқ айтди. Ислом Каримовнинг Сулаймон Демирэл билан юзма-юз суҳбатидан, икки мамлакат расмий делегациялари аъзолари иштирокидаги мулоқотдан, Президентимиз Тансу Чиллерни қабул қилганидан, туркиялик йирик сармоядорлар, ишбилармонлар билан суҳбатидан кейинги самара, айтиш мумкинки, асосий хулоса шу бўлдики, уларда Ўзбекистонга, ўзбек халқига нисбатан фикр, қараш тубдан ўзгарди. Ўзбекистон — беҳисоб бойликлар макони, бу ерда ҳар қандай катта сармоядор ва ишбилармон ҳамкорлик қилиши учун барча имкониятлар мавжудлигига тўла ишонч пайдо бўлди. Бугина эмас, улар ўзбек халқи ғоят бой ва қадимий мероса эга экани, фақат моддий томондан эмас, балки маънавий ва маданий бойликлари жиҳатидан ҳам унча-мунча мамлакатдан қолишмаслиги, ўзбек халқида миллий ғурур, ўз қадрини билиш кучлилиги, халқаро миқёсда Ўзбекистон обрў-эътибори, нуфузи бекорга ошиб бормаётгани тўғрисида етарли тасаввурга эга бўлдилар. Ислом Каримов қабулида бўлган «Буюк ипак йўли» ўзбек-турк ҳиссадорлик жамияти «Куч холдинг», «Чукурова холдинг», «Сабанжи холдинг» каби бир неча энг йирик, катта сармояга эга бўлган компанияларнинг раҳбарлари Ўзбекистонга келишга, ҳамкорлик қилишга қизиқиб қолдилар. Улар Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган, Самарқанд сингари вилоятларда турли қўшма корхоналар қуриш истагини билдирдилар.

Ўзбекистонда атиги икки йил давомида нечоғлик улкан ишлар амалга оширилганини буни Туркия раҳбарияти ҳам эътироф этганини Сулаймон Демирэлнинг қуйидаги гаплари тасдиқлаб турибди: «Бугунги учрашув ғоят вақтида ва фойдали бўлди. Биз ўзимиз учун кўп нарсани билиб олдик. Ўзбекистон кейинги юз йил мобайнида қанча ютуққа эришган бўлса мустақилликнинг дастлабки ўн йилида ундан юз баравар, балки ундан-да кўпроқ ютуқларга эришади. Мен бунга ишонаман. Чунки истиқлолга эришилгандан сўнг ўтган тарихан ғоят қисқа — атиги икки ярим йил ичида амалга оширилган ишлар, ютуқлар бунга тўла асос бўлади. ЎЗБЕКИСТОН ВА ТУРКИЯ — ИККИ БУЮК ДАВЛАТ. Бу давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик барча соҳада мангу бўлишини истайман ва биз бунга ҳаракат қиламиз».

Бу сўзлар республикамизнинг моддий ва маънавий бойликларига, унинг юртбошиси олиб бораётган бугунги ички ва ташқи сиёсатга, Ўзбекистон яқин келажакда албатта буюк давлатлар сафидан муносиб жой олишига ишончдан бир далолатдир.

Менимча, Президентимизнинг Туркияга ташрифининг энг катта натижаси ана шунда. Бинобарин, бундай фикрни эшитиш ҳар бир ўзбекнинг қалбини ифтихор туйғулари билан тўлдиради...

Ташриф давомида икки давлат Президентлари мулоқотларининг самараси сифатида бир неча ҳужжат имзоланди. Булар — икки Президентнинг қўшма баёноти, фуқаролик, савдо ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳақидаги битим, консуллик конвенцияси, ташқи ишлар вазирликлари ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисидаги протокол, ҳаво йўллари ҳақидаги битимдир. Ҳужжатларни Президентлар Ислом Каримов ва Сулаймон Демирэл, ташқи ишлар вазирлари С. Саидқосимов ва Ҳ. Четин, Ўзбекистон адлия вазири А. Мардиев ва Туркия адолат вазири С. Оқтой, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг бош директори Ғ. Рафиқов ва Туркия транспорт вазири М. Кўзтапан

(Давоми иккинчи бетда).

Икки давлат раҳбарларининг қўшма баёноти.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзА) олган суратлар.

ЭЛ МАНФААТИ— ФАОЛИЯТИМИЗ АСОСИ

25 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида йиғилиш бўлди. Унда Тошкент шаҳрида, шу жумладан, шаҳар бозорларида савдони ташкил этишнинг аҳволи ва Давлат солиқ қўмитасининг савдо-сотиқ фаолияти билан машғул юридик ҳамда жисмоний шахслар томонидан амалдаги қонунчиликка риоя этилишини назорат қилиш борасидаги ишлари тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлиги, шунингдек алоқадор вазирликлар, идоралар, концерн ва уюшмалар раҳбарлари ушбу йиғинда иштирок этдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бошқарди.

Ислом Каримов йиғилишни очар экан, мамлакатимиз катта тарихий воқеа арафасида турганини, мустақилликнинг белгиларидан бири бўлган миллий валютага ўтиш жуда масъулиятли ва мураккаб иш эканини қайд этди. Ана шу сабабли биз миллий пулимизни жорий этиш олдидан у амалга киритилганда вазият қандай бўлишини яна бир карра чуқур ўйлаб кўришимиз, тегишли чораларни амалга оширишимиз лозим, деди Президент. Ўтган даврда бу борада катта тайёргарлик ишлари олиб борилди. Биз миллий пулни мустаҳкамлаш учун бажариладиган ишларнинг уч йўналишини аниқлаб олдик. Булар — истеъмол бозорини сифатли моллар билан тўлдириш, пул муомаласи, молия тизимини тартибга солиш ҳамда мамлакатимизнинг экспорт имкониятларини кенгайтира боришдан иборат.

Йиғилишда янги пул жорий этилиши осон кўчиши учун тушунтириш ишларини янада кучайтириш лозимлигига эътибор қаратилди. Маълумки, жаҳон тажрибасида янги валютага ўтишнинг дастлабки пайтида фуқароларда беҳаловатлик, таҳлика зоҳир бўлиши кузатилган. Янги пул барқарорлашгач, бу ҳолат тезда ўтиб кетади. Ислом Каримов мамлакатимизда бу даврнинг ғоят қисқа кечишини таъминлашга эришиш зарурлигини таъкидлади. Ана шу сабабли бозордаги нархларнинг кескин кўтарилиб кетишига йўл қўймаслик, ишлаб чиқарувчи билан истеъмолчи орасига тушиб олган баъзи олибсотар ва чайқовчиларнинг фаолиятига ҳуқуқий баҳо бериш, уларнинг пайини қирқиш лозимлигини уқтирди.

Бозор иқтисодиёти савдо тизимига эркинлик берилишини, унинг хусусийлаштирилишини тақозо этади, деди жумладан Президент. Шу боис, биз бу соҳага қулай имкониятлар яратиб бердик. Ишлаб чиқариш, савдо хизматини яхшилаш борасида талай ишлар қилинди. Буларнинг бари истеъмолчи, яъни мамлакатимиз фуқароларига яратилган қулайликлардир. Бироқ, бу эркинликдан ўз манфаати йўлида фойдаланиб, олибсотарлик йўлига ўтиб олган баъзи нопок кимсалар дўконлардаги маҳсулотларни олиб, уларни бир неча карра қимматига пуллаш, шу йўл билан текин даромад топишга уринмоқдалар. Бунинг оқибатида дўконларда сотилиши лозим бўлган моллар ўша «чаққон»лар қўлига ўтиб кетяпти. Бунга ортиқ тоқат қилиб бўлмайди. Чунки, бу ерда оддий меҳнаткашнинг, истеъмолчининг манфаатларига катта зиён етказиляпти.

Кўчаларда ёш-ёш болалар олибсотарлик билан шуғулланаётгани ғоят ачинарлидир. Бу ёшлар ўзларининг маънавий камолини ўйлаши лозим бўлган бир пайтда ана шу ишлар билан машғулдирлар. Бунга табиий ҳол деб қараш маънавиятимизга катта зарар етказиши ҳеч гап эмас. Ҳуқуқ-тартибот органлари, маҳалла қўмиталари фаолияти орқали бундай кўнгилсиз ҳолларнинг олдини олишга эришиш даркор.

Айрим шахслар тегишли ҳужжатсиз, давлат санитария идораси рухсатисиз сифати ноаён озиқ-овқат маҳсулотлари сотиш билан шуғулланмоқда. Бу фуқароларимиз соғлигини хавф остига қўяётир. Йиғилишда шу ўринда Давлат солиқ қўмитаси ўз вазифасини кўнгилдагидек бажармаётгани таъкидлаб ўтилди. Ваҳолонки, бу қўмита ўз ишини амалга ошириш учун етарли ваколатларга эгадир.

Бозорларда ҳақиқий деҳқоннинг савдо қилишига йўл қўймаётган, у етиштирган маҳсулотларни арзон-гаровга сотиб олиб, бозорни атайин қимматлаштиришдан манфаатдор гуруҳлар пайдо бўлмоқда. Айрим маҳаллий ҳокимликлар, бозор қўмиталари бундай салбий ҳолга панжа орасидан қараб келяптилар.

Ислом Каримов юқорида қайд этилган вазиятни ўнглаш учун бозор қўмиталари ва Давлат солиқ қўмиталари ишини зудлик билан яхшилаш лозимлигини таъкидлади. Уларнинг фаолиятларини уйғунлаштириш, керак бўлса, бу ишга милиция органлари ходимларини

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

РЕСПУБЛИКАНИНГ ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИНИ ТОВАР БИЛАН ТЎЛДИРИШ ВА АҲОЛИГА САВДО ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ ДАСТУРИНИ АМАЛГА ОШИРУВЧИ ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Вазирлар Маҳкамасининг «Республиканинг истеъмол бозорини тўлдириш, пул муомаласини мустаҳкамлаш ва экспорт имкониятини кенгайтириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ҳамда истеъмол бозорини товар билан тўлдириш, савдо корхоналари ва деҳқон бозорлари ишини яхшилаш дастури рўёбга чиқарилишининг таъсирчан назорат қилинишини таъминлаш, шунингдек бу соҳадаги салбий ҳолатларни бартараф этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидаги таркибдан иборат ҳукумат комиссияси тузилсин:

Жўрабеков И. Ҳ. — Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, комиссия раиси

Усмонов М. З. — Бош вазир ўринбосари, комиссия раисининг муовини

Абдуллаев Ш. Ю. — молия вазири ўринбосари

Абдуғаниев Б. А. — «Ўзбекбирлашув» бошқаруви раиси

Одилов Р. А. — ташқи иқтисодий алоқалар вазирининг ўринбосари вазифасини бажарувчи

Алматов З. А. — ички ишлар вазири

Султонов Ў. Т. — Бош вазир ўринбосари

Мардиев А. М. — адлия вазири

Муллажонов Ф. М. — Марказий банк бошқаруви раиси

Мустафоев Б. М. — Бош прокурор

Файзиев З. А. — «Ўзбексавдо» уюшмаси бошқарувининг раиси

Носиров П. Х. — «Ўздавистиқболстат» раисининг ўринбосари

Мансуров А. Е. — Вазирлар Маҳкамасининг бўлим мудири

Қурбонов Э. Қ. — «Узкооптайёрловсавдо» бошқаруви раиси

Шаронов Ю. Г. — «Ўзулгуржибиржасавдо» бошқаруви раиси

Фозилбеков А. И. — Тошкент шаҳар ҳокими

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари, вилоят ҳокимларининг савдо масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари.

2. Комиссияга (ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков) қуйидаги вазифалар топширилсин:

истеъмол бозорини товар билан тўлдириш дастурини амалга ошириш, республика вилоятлари, шаҳарлари ва туманларида ишларни ташкил қилиш, шунингдек товар заҳираларининг мавжудлиги, уларнинг тўлдириб борилиши ва аҳолига сотилиши тўғрисида ҳисобот бериб туриш тизимини жорий этиш бўйича бир ҳафта муддат ичида амалий ҳаракатлар режасини ишлаб чиқиш. Ҳар ойнинг 10-куни дастур қандай бажарилаётгани тўғрисида маълум қилиб туриш;

давлат корхоналари ишлаб чиқараётган товарларнинг савдо тармоғига етказиб берилишини таъминлаш, савдо шаҳобчаларининг ишини тартибга солиш, уларни қонунда белгиланган тартибда мунтазам текшириб туриш, бу ишга ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларни жалб этиш бўйича ўн кун муддат ичида тадбирлар ишлаб чиқиш;

республика бозорларидаги ишларнинг аҳволини ўрганиш, уларда тегишли тартиб ўрнатиш, салбий ҳолатларни олдини олиш, бу масалаларда бозоркомларнинг роли ва масъулиятини ошириш бўйича ўн кун муддат ичида чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқиш.

3. Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари зиммасига ҳудудларда айни шундай комиссиялар тузиш мажбурияти юклатилиб, бу комиссияларга истеъмол бозорини тўлдириш, деҳқон бозорларидаги, «Ўзбексавдо» уюшмаси, «Ўзбекбирлашув» ва «Ўзкооптайёрловсавдо» тизимларидаги салбий ҳолатларни тугатиш, республика аҳолисига савдо хизматини яхшилаш борасидаги ишларни мувофиқлаштириш вазифаси топширилсин. Ҳудудий комиссияларнинг раислари республика минтақаларидаги ишларнинг аҳволи тўғрисида ҳукумат комиссиясига мунтазам суратда маълум қилиб турсинлар.

4. Ишларнинг аҳволини тубдан яхшилаш, савдони тартибга солиш ва деҳқон бозорларидаги салбий ҳолатларга қарши қатъий кураш олиб бориш учун шахсий жавобгарлик Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, республика туманлари ва шаҳарларининг ҳокимлари зиммасига юклансин.

5. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков зиммасига юклансин.

6. Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 июндаги 234-сон фармойиши ўз кучини йўқотган деб топилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ю. Ф. ПАЙГИННИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Юрий Федорович Пайгин Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 27 июнь

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

имзоладилар. Мазкур ҳужжатлар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликнинг янги поғонага кўтарилишида муҳим асос бўлишига ҳар икки тараф вакиллари юксак ишонч билдирдилар. Турк халқининг буюк доҳийси Мустафо Камол Отатурк хотирасига ҳурмат бажо келтирди. Унинг қабрига гулчамбар қўйди. Мемориал комплекс музейининг фахрий меҳмонлар китобига дил сўзларини ёзди.

Сафар давомида мен бир ҳолга алоҳида эътибор бердим. Туркиялик ишбилармонлар, сармоядорлар, турли компания ва фирмалар раҳбарлари Президентимиз билан учрашишга, суҳбатлашишга орзуманд эканликларини изҳор этдилар. Уларнинг ҳар бири билан алоҳида-алоҳида суҳбатлашиш учун Ислом Каримовнинг имконияти йўқ, албатта. Аммо Президентимиз бунинг иложини топди. Ташриф дастурига киритилмаган бўлса-да, туркиялик ишбилармонлар, фирма ва компаниялар раҳбарлари билан қисқа учрашувга рози бўлди. Учрашув ўтган залга тўпланганлар Президентимиз келишини ғоят сабрсизлик билан кутаётганликларининг гувоҳи бўлдилар. Бу учрашувда Ислом Каримов Ўзбекистоннинг потенциали, хорижий ишбилармонлар, сармоядорлар учун яратилган шароит ҳақида лўнда қилиб тушунтириб берди.

Туркия сафари ҳақидаги таассуротларимизни Сулаймон Демирэл томонидан олий даражадаги меҳмон шарафига уюштирилган зиёфатда Ислом Каримов айтган қуйидаги сўзлар билан якунлашни лозим топдик:

— Биз қардош Туркия билан бир-икки кунлик ёки бир-икки йиллик алоқа қилиш ниятида эмасмиз. Ўзбекистон ва Туркия ҳамкорлиги бир умрлик бўлишини истаймиз. Зотан, Туркиянинг ютуғи — Ўзбекистон ютуғи, Ўзбекистон тараққиёти — Туркия тараққиётидир. Муносабатларимиз, ҳамкорлигимиз ана шу нуқтаи назардан амалга оширилиши тарафдоримиз. Демак, ҳамма соҳадаги ҳамкорлигимиз ўзаро манфаатдорлик асосига қурилмоғи зарур.

Қисқаси Президентимизнинг бу ташрифи мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни барча соҳалар бўйича янги босқичга кўтаришига шубҳа йўқ.

Президентнинг Туркия Республикасига қилган давлат ташрифида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари М. Усмонов, М. Қорабоев, ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов, мудофаа вазири Р. Аҳмедов, адлия вазири А. Мардиев, алоқа вазири К. Раҳимов, миллий банк бошқаруви раиси Р. Азимов, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси бош директори Ғ. Рафиқов, Президентнинг матбуот котиби М. Муҳаммад Дўст ҳамроҳлик қилдилар.

Президент Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон давлат делегацияси 24 июнь тунда Тошкентга қайтиб келди.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ.
(УзА).

ЭЛ МАНФААТИ — ФАОЛИЯТИМИЗ АСОСИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

жалб этиш зарурлигини уқтирди. Мазкур масалага ғоят эҳтиёткорлик билан ёндашиш, амалдаги қонунчиликдан чекиниш ҳолларига йўл қўймасликка даъват этди.

Бозор — ҳаётимиз кўзгуси бўлиб қолиши керак. Биз бозорга бефарқ қаролмаслигимизнинг боиси шундаки, фуқароларимиз маошларининг кўп қисмини шу ерда сарфлаяптилар, деди Президент. Айрим фуқароларимиз бизга нархларни эркин қўйиб юбориш мақсадга мувофиқ эмаслигини маслаҳат бериб мактуб ёзяптилар. Мен уларнинг ташвишини тушунаман. Дарҳақиқат, бозорни сифатли моллар билан тўлдирмасдан, ишлаб чиқаришда рақобатни қарор топтирмасдан бу ишни қилиш хатарли. Бироқ, биз бозор иқтисодиётини танладикми, нархларни эркинлаштиришга мажбурмиз, охир-оқибатда шунга келамиз. Бусиз маҳсулот мўл-кўллигига, фуқароларимиз ҳаётининг фаровонлашувига эришиб бўлмайди. Аммо, шуни унутмаслик керакки, эркин бозор иқтисодиётига ўтиш бозорни ўз ҳолига ташлаб қўйишни англатмайди. Биз Давлат солиқ қўмитаси ва бозор қўмиталари ёрдамида уни назорат қилиб, бу ерда тартиб ўрнатишимиз керак. Ислоҳотни амалга оширишда давлат ташаббускор бўлар экан, у ислоҳотнинг муваффақиятини таъминлашга масъулдир.

Йиғилишда Тошкентда ва республикамизнинг бошқа вилоятларида яхна ичимликлар билан савдо қилишдаги нуқсонлар кўрсатиб ўтилди. Айниқса, ёз мавсумида эҳтиёж юқори бўлган бу каби маҳсулотларни аҳолига етказиб бериш, уларнинг олибсотарлар қўлига ўтиб кетмаслиги чораларини кўриш лозимлиги уқтирилди. Бунинг учун ихтисослаштирилган дўконлар тармоғини кенгайтириш, хорижий фирмалар билан ҳамкорликда ушбу муаммони ҳал этадиган қўшма корхона қуриш, мавжуд корхоналар цехларини кенгайтириш имкониятлари ўрганилиши мақсадга мувофиқ деб топилди.

«Ўзбексавдо», «Ўзозиқовқатсаноат», «Ўзбекбирлашув», республика Прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги ва бошқа тегишли ташкилотларга бу борадаги камчиликларни зудлик билан бартараф этиш, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондириш чора-тадбирларини кўриш, турли йўллар билан шахсий бойлик орттириш пайида ислоҳотга тўсиқ бўлаётган айрим нопок гуруҳларнинг фаолиятига чек қўйиш вазифаси топширилди.

Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ахборот берди. Шунингдек, Давлат солиқ қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси, айрим вилоят ҳокимликлари ва бошқа алоқадор ташкилот раҳбарларининг жойлардаги аҳвол тўғрисидаги қисқача ахбороти тингланди. Тегишли комиссияга кўрилган масалалар юзасидан чора-тадбирлар белгилаш вазифаси топширилди.

Йиғилишда республика Бош вазири А. Муталов ва Бош вазир ўринбосарлари қатнашди.

(УзА).

• ЮРГАН ДАРЁ...

Аввал хабар берганимиздек, Ўзбекистон ХДП делегацияси Хитой Республикасида расмий сафарда бўлиб қайтди. Қуйида делегация раҳбари Абдулҳафиз Жаловнинг сафар таассуротлари ҳақидаги мақоласини ҳавола этамиз.

ХИТОЙ: ИСЛОҲОТ МЕВАЛАРИ

Миллий ва давлат мустақиллигимизнинг уч йиллигини нишонлаш сари тобора яқинлашиб бораётган халқимиз юртимизда адолатли, инсонпарвар жамият, ҳуқуқий давлат барпо этишнинг ўзига хос йўлини танлади. Мазкур йўл биздан кўҳна тарихимизни, тақдир тақозоси билан бизни ўз гирдоби, чангалига тортган мустамлакачилик, мустабидчилик шарт-шароитларини, ҳозирги замон ижтимоий-сиёсий жараёнидаги ўрнимизни чуқур таҳлил қилишни тақазо этмоқда. Зеро, мустақил диёримиз, ҳур жамиятимиз олға сурган олийжаноб мақсадларни рўёбга чиқаришдек масъулиятли вазифаларни уддалаш ишида биз, авваламбор, ўз тарихий, маънавий-ахлоқий, табиий-моддий салоҳиятимизгагина таянишимиз мумкин.

Бироқ, бу албатта, «ўз ёғимизга ўзимиз қовурилишимиз керак экан-да», деганн эмас. Ҳамма гап шундаки, бизнинг ўз йўлимиз, Президентимиз И. А. Каримов бир неча бор таъкидлаганларидек, айни жаҳон халқлари, давлатлари илғор тажрибасини ниҳоятда синчковлик билан ўрганишни, уни ижодий ўзлаштиришни ва барча хусусиятларимиз тўла ҳисобга олган ҳолда, ушбу тажрибанинг муҳим қоидавий жиҳатларини ҳаётимизга моҳирона қўллашни ҳам ўз таркибига олади.

Ҳозирги замон жаҳон ижтимоий тараққиётида тутган муҳим ўрни, бой тарихи, яқин қўшничилик анъаналари, маънавий, маданий, руҳий жиҳатлари, кечаги ўтмишининг «аччиқ сабоқлари», бугунги ютуқлари нуқтаи назаридан ўз тажрибасини биз учун муҳим таҳлил этиш манбаига айлантирган мамлакатлардан бири — Хитой Халқ Республикасидир. Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги раҳбарлари ичида биринчи бўлиб ХХРга 1992 йилнинг март ойида расмий ташриф билан борган И. А. Каримовнинг, худди мана шуларни ҳисобга олган ҳолда, мутлақо ҳаққли равишда уқтирганларидек дарҳақиқат бирон-бир, бунинг устига ривожланаётган мамлакат, Хитойни инкор этиши мумкин эмас.

Шу йилнинг апрель ойида юртимизда меҳмон бўлган ХХР Давлат Кенгаши Бош вазири Ли Пэн ҳам мамлакатларимизнинг ўхшаш жиҳатлари ўзаро ижодий тажриба алмашишни ҳаёт тақозосига айлантириб қўйганлигига алоҳида тўхталди.

Хўш, бу жиҳатларни биз нималарда кўрамиз?

Булар, фикримизча, асосан, қуйидагилардан иборат:

Биринчидан, Хитой иқтисодий ислоҳотлар йўлидан бормоқда. Биз ҳам иқтисодий ислоҳотларни ижтимоий ҳаётимизни тубдан ўзгартиришнинг ҳал қилувчи омили, деб қарамоқдамиз.

Иккинчидан, Хитой бозор тизимини аҳоли ночор қатламларига оғир тушмайдиган йўллар орқали шакллантиришга интилмоқда. Биз ҳам мазкур шароит хусусиятларидан келиб чиқиб, халқни иқтисодий-ижтимоий муҳофаза этишни давлат сиёсати даражасига кўтардик.

Учинчидан, Хитой ижтимоий ҳаётнинг муҳим соҳаларида давлат сиёсатининг таъсири кучли бўлишлиги тарафдори. Биз ҳам давлатни бош ислоҳотчи, деб эълон қилдик ҳамда ушбу қоидани оғишмай амалга ошириш йўлидан бормоқдамиз.

Тўртинчидан, Хитой барқарорлик, сиёсий ҳамжиҳатлик, иқтисодий ислоҳотларни ижтимоий тараққиётнинг бош шарт-шароитлари, деб қарамоқда. Бизда ҳам фуқаролар осойишталиги, миллий тотувлик барқарорлигини таъминлашнинг ибратли йўлидан борилмоқда.

Бешинчидан, Хитой ўз халқининг бой-бадавлат бўлиб яшашининг зарур заминларини ҳозирлаш учун курашмоқда. Бизда ҳам жамиятимизнинг ҳар бир фуқароси, ҳар бир оила учун инсонга хос турмуш тарзини шакллантириш йўлида жиддий чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Олтинчидан, Хитой иқтисодий ўзгаришларни маънавий-ахлоқий ривожланиш билан узвийликда кўрмоқда. Бизда ҳам маънавий омил, ақл-заковатга миллий, иқтисодий, ижтимоий, сиёсий равнақимизнинг ибтидоси, деб қаралмоқда ва ҳоказолар.

Хўш, Хитой тажрибасини ўрганишни, таҳлил этишни зарур қилиб қўяётган ҳолатлар нималардан иборат?

Аввало, айтиб ўтганимиздек, ҳар икки мамлакатнинг ҳам ўхшаш вазиятларни ўз бошларидан кечираётганликлари. Қолаверса, Хитой иқтисодий ислоҳотларни бирмунча авваларoқ — 1978 йилнинг охиридан бошлаб юборган, 1992 йилдан эса уларга алоҳида мақсадга мувофиқлик бахш этган. Хитой халқи ҳозирги кунда иқтисодий ислоҳотларнинг аҳамиятига нафақат ишонган, балки унинг илк меваларидан баҳраманд бўлмоқда. Ўзбекистон Халқ демократик партияси делегацияси таркибида биз бунга шу йилнинг 15—22 июнь кунлари ХХРга қилган сафар чоғимизда иқрор бўлдик.

Хитой Халқ Республикаси раҳбарияти 1966—1976 йиллар «маданий инқилоби» туфайли юзага келган сиёсий инқироз ҳамда иқтисодий «депсиниш» сабоқларидан хулоса чиқариб, етмишинчи йиллар охиридан бошлаб, мамлакатда иқтисод, молия соҳалари, чет эл сармояларини жалб этиш бўйича очиқлик, дадил синовлар сиёсатини амалга ошириб келмоқда.

Натижада, кейинги 14 йил давомида Хитойда ялпи миллий маҳсулотнинг ўсиш суръатлари йилига ўртача 9-10 фоизни ташкил этди. Бу жаҳондаги энг юқори кўрсаткичлардан ҳисобланади. Ташқи савдо ҳажми 7 маротабага ўсди. Аҳоли жон бошига даромад умуман 2, қишлоқда эса 4 маротабадан кўпроққа ошди.

Биз нафақат Хитой, балки жаҳоннинг йирик шаҳарларидан ҳисобланмиш Шанхайни (13 миллион аҳолиси, 7 минг қўшма корхонаси бор) йирик қурилиш майдонига айланганлигини кўрдик. Шанхайликлар 2-3 йил ичида уни, ўттизинчи йиллардаги қиёфасини тиклаб, яна ҳам гўзал шаҳарга айлантиришмоқчи. Мазкур шаҳарнинг Пудин тумани, унинг «Олтин кўприк» кичик туманида амалга оширилаётган ишлар таҳсинга лойиқдир. «Олтин кўприк» кичик туманида дори-дармон, совутгичлар ишлаб чиқарувчи заводлар мавжуд бўлиб, уларнинг ҳар бирини бир йил муддат ичида қурганлар. Бу ердаги 100 та «осмон ўпар» бинолар ёнига 2-3 йил ичида яна 200 тасини қўшишмоқчи...

Чанжоу шаҳри раҳбарияти (теварак атрофдаги 3 та уезд билан қўшиб ҳисоблаганда 3 миллион аҳолиси бор) ўз ялпи миллий маҳсулоти ҳажмини 1993 йилда, 1980 йилдагига нисбатан, режада кўзда тутилган 2 маротаба ўрнига, 4 маротаба кўпайтирган. 1996—1997 йилларга бориб эса ушбу кўрсаткични 5 маротабага етказишмоқчи.

Шаҳар атрофидаги қишлоқлардан бири — Ханьшанчженда (20 минг кишидан иборат аҳолиси бор) бўлганимизда бу ерда жаҳон бозорида рақобатга бардошли маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи қатор корхоналар, жумладан, бўёқ заводи, унинг илмий-тадқиқот институти, жунли тўқималар фабрикаси билан танишдик. Қишлоқ, корхоналар раҳбарлари ўз меҳнат жамоалари, аҳоли турмуш даражасининг ўсиши истиқболларига оид рақамлар тўғрисида аниқ тасаввурларга эга эканликларининг гувоҳи бўлдик.

Қўшма корхоналар, асосан, яхши фаолият кўрсатишар, улар ўртасида хилма-хил танловлар ўтказилар экан.

Айни янги иқтисодий сиёсат туфайли Хитой қатор маҳсулотлар — дон, гўшт, тухум, ўсимлик ва ҳайвон ёғи етиштириш бўйича жаҳонда биринчи ўринга чиқди. Хитой тоғ-кон, электро-техника, металлсозлик, кемасозлик ва бошқа кўплаб оғир саноат корхоналари учун ускуналар етказиб бермоқда. Бу ерда таълим, илм-фан ва маданият соҳаларида жиддий ютуқларга эришилди.

Энг муҳими — халқнинг турмуш даражаси жиддий яхшиланди. Чунки, иқтисод инсон эҳтиёжларига томон йўналтирилди. Биз буни Пекин, Шанхай ва Чанжоу шаҳарлари меҳмонхоналарида яратилган шароитлардан билиб олдик. Зеро, театр кийим осиб қўйиладиган хона (гардероб)дан бошланади деганларидек, меҳмонхона ҳам мамлакатдаги ижтимоий-маданий муҳитни акс эттирувчи ўзига хос бир кўзгудир. Биз қаерга бормайлик, хизмат кўрсатишнинг қайси туридан фойдаланмайлик, Хитой пойтахтидан унинг оддий қишлоғигача ўзига хос юксак маданият мавжудлигини ҳис этдик. Хитойлик дўстларимиз ўз мамлакатларида учинчи индустрия — юқори маданиятли хизмат кўрсатиш тизимини барпо этиш учун кенг миқёсларда кураш олиб бораётганликларини бизга алоҳида марoқ билан гапириб беришди.

Айни пайтда, Хитой тажрибаси ўзига хос кўҳна, бой тарихга эга, анъанавийлик билан замонавийликни уйғунлаштираётган йирик, шарқона мамлакатнинг тажрибасидир. Шу боис ҳам бу ерда айни биз учун қимматли жиҳатлар кўп.

Хитой ер майдони, моддий-табиий заҳиралари, фойдали қазилмалари, иқлими, табиати бўйича ҳам дунёнинг энг машҳур мамлакатларидан ҳисобланади. Аҳолисининг сони (1 млрд. 200 миллиондан кўпроқ) жиҳатидан дунёда унга тенг келадиган давлат йўқ.

Хитой тарихи бамисоли унинг халқи каби буюкдир. Тахминан 1 млн. 700 минг йиллар олдиндан бу ерда қадимий одамлар истиқомат қила бошлаганлар. Хитой чамаси 5-6 минг йиллар аввалдан қишлоқ хўжалиги бешигини тебратган илк мамлакатлардан бири. Бундан уч минг йил олдин бу ерда бронза қуйишни, темирдан фойдаланишни йўлга қўйганлар. Эрамиздан аввалги V асрда эса пўлат қуйиш жорий этилади, кейинроқ — қишлоқ хўжалигини ривожи билан боғлиқ суғориш иншоотларини вужудга келтириш кенг қулоч ёзган. Бизнинг диёримиз орқали (эрамиздан аввал) ўтиб, Ғарбгача бориб етган «Буюк ипак йўли»нинг сарчашмаси ҳам Хитойга, унинг маданиятига бориб тақалади.

Ойдан туриб курраи заминга нигоҳ ташлаганда ундаги кўз билан илғаб олиш мумкин бўлган икки иншоотнинг, Ер юзидаги етти мўъжизанинг бири — Буюк Хитой деворининг (узунлиги 6 минг км.) ўзи эрамиздан бурунги даврдаёқ (IV—III асрлар) Хитой халқининг ўзига ўзи қўйган муносиб ҳайкалдир.

Хитой инсоният тарихидаги тўртта муҳим кашфиётлар — қоғоз, китоб босиш, компас ва портлатгич модда (порох) ватанидир.

Хитой нафақат моддий, балки маънавий маданият бешигини ҳам тебратган мамлакат ҳисобланади. Бой моддий маданият тегишли маънавий маданиятнинг мустаҳкам заминига қўйилган бўлса ажаб эмас... Зеро, Низомий Ганжавий айтганидек:

«Осмону заминда
нарсалар бари,
Одамлар фикридан
эмас ташқари».

Хитой инсоният маънавий маданияти тарихида ўчмас из қолдирган машҳур файласуфлар, адиблар, тарихчилар, табиблар, математиклар, географлар, давлат ва ҳарбий арбобларнинг бутун бир авлодини етиштирди.

Машҳур немис файласуфи Гегелнинг фикрича, бамисоли Қуёш Шарқдан чиққани каби, фалсафа ҳам дастлаб Шарқда пайдо бўлган. Бу ерда у, албатта, айнан қадимги хитой фалсафасини назарда тутган. Чунки, мутафаккир хитой фалсафасини «вақт нуқтаи назаридан тарихан биринчи», деб ҳисоблаган.

Хитой халқи узоқ даврлар мобайнида ички ва ташқи зулмга қарши қаҳрамонона кураш олиб борган. Хитой кўп миллатли (56 миллат) яхлит мамлакат бўлиб, халқаро муносабатларда мустақил ташқи сиёсат тарафдоридир.

Мана шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистон ва Хитой халқларининг тарихи, ҳозирги куни ва истиқболи ўхшаш эканлигидан далолат беради, ўзаро тажриба алмашишларини ҳаётий заруратга айлантиради. Халқларимиз ўртасидаги азалий дўстлик анъаналари бунинг муҳим омилидир. Ахир, мана шундай дўстлик бўлмаганида буюк Алишер Навоий бундан 500 йил олдин ўзининг шоҳ асарларидан бирининг бош қаҳрамони этиб хитой (чин) ҳоқонининг ўғли — Фарҳодни танлаган бўлармиди?!.

Делегациямиз аъзолари Хитойда бўлган чоғида, қаерга ташриф буюрмасинлар, ўзларига нисбатан асл бирoдарлик, чинакам дўстлик, самимий меҳмондўстликнинг бетакрор намуналарининг гувоҳи бўлдилар. Чунки, улар Хитой халқи билан қадимдан дўст ўзбек халқининг, эндиликда, мустақил Ўзбекистоннинг вакиллари эдилар.

Сафар давомида биз хитой биродарларимизнинг кундалик турмушлари, ҳаёт тарзларида ҳам уларга хос доноликнинг муайян ифодалари, кўринишларини пайқадик. Масалан, улардаги таомларнинг, масаллиқларнинг хилма-хиллигини олайлик. Жониворлар, ўсимликларнинг жуда кўп турлари истеъмолдан ўрин олган. Буни улар оч қолганликларидан қилаётганлари йўқ. Фикримизча, доно Хитой халқи одамни бутун табиатдан келиб чиққанлигини, шу боис ҳам, одам танаси билан табиат ўртасидаги мутаносибликни шу йўл билан таъминлашни ҳаётий зарурат эканлигини аллақачонлар англаб етган бўлса, ажаб эмас...

Ёки велосипедни олайлик. Хитойни велосипедлар салтанати дейилса, хато қилинмайди чоғи. Масалан, Шанхайда 7 млн. велосипед ҳайдовчи бор. Шаҳарларда ўзлари учун махсус ажратилган хавфсиз йўлдан хотиржам велосипед ҳайдаб бораётган эркак, хотин, йигит-қизлар чексиз оқимини кўриб ҳавас қиласан. Кўпчилик учун «чўнтаги кўтарадиган», жисмоний фойдали, экологик соф, кишини эркин-эмин юришининг муҳим омили бўлмиш бундайин ҳаракат воситасидан фойдаланиш ҳам ушбу доно халқ турмуш тарзи билан омухта бўлиб кетган.

Мазкур мамлакат халқига хос меҳнаткашлик, самимийлик, бағрикенглик, хушмуомалалик, одоблилик, хусусан, хотин-қизларидаги шарм-ҳаё, латофат, ибо каби фазилатлар улар ҳақида бизда жуда яхши таассурот қолдирди. Шарқона фазилатлар Хитойдаги осойишталик, барқарорлик, ҳамжиҳатлик орқали жамиятда мавжуд муаммоларни муваффақиятли ҳал қилишнинг муҳим омили бўлиб хизмат қилаётганлигини ҳис этмасликнинг ҳеч ҳам иложи йўқ. «Бир кун жанжал бўлган жойдан қирқ кун барака кўтарилади», деган ўзбек халқ мақолининг мазмунини, гўёки, хитойлик дўстларимиз бутун вужудларига жо этиб олгандайлар...

Кўплаб учрашувлар давомида биз Ўзбекистонимиз, унинг мустақиллигини мустаҳкамлаш борасида Президентимиз И. А. Каримов раҳбарлигида олиб борилаётган кенг кўламли ишлар ҳақида сўзлаб бердик. Хитойлик биродарларимиз бизни қизиқиш билан тинглашди, ўзларининг фикрлари билан ўртоқлашишди.

Жумладан, Хитой Халқ Республикаси раҳбарларидан бири — Ху Цзинтао Ўзбекистон ва Хитой муносабатлари яхши ривож топаётганлигидан мамнун эканлигини таъкидлади, уларнинг тарихий илдизларига ишора қилди, ёрқин истиқболига катта ишонч билдирди. У, шунингдек, бозор муносабатлари шароитида давлат корхоналарининг самарали фаолият кўрсатишларини таъминлаш, нарх-навони ҳаддан ташқари кўтарилиб кетишига йўл қўймасликни уддалаш муаммолари мавжуд эканлигига тўхталди.

Биз Хитойда бир ҳафта мобайнида таҳсинга, таҳлилга лойиқ ажойиб ишларни кўрдик, мамлакатимизда барча олийжаноб мақсадларга, авваламбор, мулкий муносабатларни тегишли йўналишда ўзгартириш орқали эришиш мумкинлигини англашга таянган сиёсатни нақадар самарали, оқил, истиқболлилигига, ўзбек-хитой муносабатларини, ҳамкорлигини янада чуқурлаштириш ҳар иккала мамлакат манфаатларига тамомила мослигига яна бир карра иқрор бўлдик.

Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши иккинчи котиби, делегация раҳбари.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

● **Покистон Бош вазири Беназир Бхутто мамлакатнинг Синд вилоятини иқтисодий ва ижтимоий жиҳатдан ривожлантириш учун 40 миллион доллар ажратилиши ҳақида маълум қилди.**

Ана шу маблағ асосида амалга ошириладиган дастур беш йилга мўлжалланган. Покистон ҳукумати Синд вилоятидаги этник зиддиятни шу йўл билан бартараф этишга уриняпти.

* * *

● **Хитой Халқ Республикасидаги асосий транспорт воситаси — темир йўл тармоғи янги иқтисодий шароитга тўла мослаша олгани йўқ.**

Темир йўлнинг тижорат хизматидан тушаётган фойда барча зарарни қоплай олмаяпти. Бугунги кунгача Хитой темир йўл тармоғи 7,5 миллиард юан зарар кўрди.

* * *

● **Вьетнамлик деҳқонлар шу йилнинг қишки-баҳорги ўрим-йиғим мавсумида 11,62 миллион тонналик ғалла хирмонини кўтардилар.**

Шундай қилиб, мамлакатда ғалла етиштиришнинг энг юқори кўрсаткичига эришилди. Ўтган йилга нисбатан 1,375 миллион тонна кўп ҳосил олинди.

* * *

● **Ҳиндистон—Япония савдо алоқалари кенгаймоқда. 1993 йилда икки мамлакат ўртасида 3,83 миллиард долларлик маҳсулот айрибошланган.**

Бу аввалги йилдагидан 330 миллион доллар кўп демакдир. Япониянинг умумий импортида Ҳиндистоннинг ҳиссаси 0,95 фоизни ташкил этди.

* * *

● **КЕРКИРА. Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин Россия билан Европа иттифоқи ўртасида ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш ҳақидаги битимни имзолаш учун Грециядаги Керкира оролига келди.**

Ҳужжатларни имзолаш маросими Европа иттифоқининг навбатдаги сессияси доирасида ўтади. Битимни Россия томонидан Б. Ельцин, Европа иттифоқи номидан эса Европа Кенгаши раиси, Греция Бош вазири Андреас Папандреу ва Европа комиссияси раиси Жак Делор имзолайдилар.

* * *

● **НЬЮ-ЙОРК. Америка Қўшма Штатлари аҳолисининг кўпчилиги Гаитига нисбатан АҚШнинг қуролли зўравонлигини кескин қораламоқда.**

Ўтказилган сўров натижаларига кўра, фикр билдирганларнинг 54 фоизи Билл Клинтоннинг бу борадаги зўравонлик сиёсатига қарши чиқди. 28 фоизи эса ўз президентлари тутган йўлни қўллаб-қувватлади, деб хабар беради РАТА—ТАСС ахборот маҳкамаси.

* * *

● **ВАШИНГТОН. Жанубий Африка йигирма йиллик танаффусдан кейин яна халқаро ҳамжамиятга қабул қилинди.**

Бу ҳақда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг расмий вакили Синти Хенри баёнот берди.

* * *

● **ДЕҲЛИ. Шри-Ланка президенти Дингири Банда Вижетунге мамлакат парламентини тарқатиб юбориш ва шу йилнинг август ойи охирларида муддатидан аввал сайлов ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.**

Президент мамлакат Бош вазири Ранил Викремасингх ва Бирлашган миллий партия раҳбарлари билан учрашувда ҳам умумхалқ сайлови 1995 йилнинг февраль ойидан шу йил августига кўчирилишини маълум қилди. У ноябрь ойида бўладиган президентлик сайловидан олдин ўтади.

• Маъмурчилик фидойилари ҳузурида

«ЖОМБОЙ ОЧИЛ ДАСТУРХОНГА АЙЛАНАДИ»

ТУМАН ҲОКИМИ, ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ НОИБИ, ХДП АЪЗОСИ КЕЛДИЁР ИСРОИЛОВ ҚАТЪИЯТ БИЛАН АНА ШУНДАЙ ДЕДИ

Жомбой Самарқанднинг шундоққина биқинида жойлашган. Вилоятга келадиган меҳмонларнинг қадами биринчи шу ерга тегади. Лекин анча йиллардан буён туман қолоқликдан чиқмайди. Айниқса, об-ҳаво мураккаб келган йилларда даромаддан буромад кўпайиб кетади.

— Бунинг асосий сабаби, табиий ва ер шароитини ҳисобга олмасликдан эди,— дейди Келдиёр ака.— Биз ана шу камчиликларга барҳам беришга қатъий бел боғладик. Дарё бўйларидаги майдонларнинг аксарият қисмига мева-сабзавот, картошка ва бошқа полиз экинлари экилди. Энг муҳими ғаллачиликда дадил қадам қўйдик.

Ҳоким ҳақ гапни айтди. Бу йил жомбойликлар 17 минг гектардан ортиқ экин майдонидан 50 минг тонналик дон хирмони тиклашмоқчи. Муҳими шундаки, улар ғалла ўрим-йиғимини узоғи билан бир ой ичида тугаллашга аҳд қилишган. Шу боис айни пайтда далаларда чинакам сафарбарлик ҳукмрон. Фақат комбайнлар эмас, деҳқонлар ҳам қўлига ўроқ олиб далага чиқишган. Чунки улар ўзлари қилаётган ишдан моддий манфаатдор эканликларини амалда кўриб, билиб турибдилар.

Мисол учун комбайнчи ҳар бир гектар ердаги ҳосилни йиғиштириб бергани учун 20 минг сўмдан ҳақ олади. Бундан ташқари пировард натижага кўра мукофот ҳам берилади.

Дарвоқе, ўтган йили кузда суғориладиган майдонлар деҳқонларга шароитига қараб бир ярим — икки гектардан бўлиб берилди. Уларга ана шу майдонларга экилган ғаллага қараганлиги учун маош тўланди. Яна бир нарса: қайси, майдонда ҳосилдорлик 40 центнердан ошса, ортиқчаси деҳқоннинг ўзига қолади. Бундан ташқари, ана шу ҳосилнинг маълум қисмини деҳқоннинг ўзи оиласи билан ўриб бериши керак. Қўли текканнинг оғзи тегади, деганларидек, қозон ҳам мой, чўмич ҳам.

— Моддий манфаатдорликни таъминлаш жуда қўл келаяпти,— дейди туман деҳқончилик саноат уюшмасининг раиси Барот Нодиров.— Ҳеч қандай буйруқсиз, кўрсатмасиз деҳқонларнинг ўзлари, 68 нафар комбайнчи ёрдамида ғалла ўримини жадал олиб бормоқдалар. Бугунгача 4 минг гектар майдондаги ҳосил йиғиштириб олинди. «Жомбой» хўжалигидан Мурод Пардаев, «Дўстлик»дан Зиё Абдурасулов, Низаматов номли хўжаликдан Мажид Очилов ҳар куни 10 гектардан майдондаги ғалла ҳосилини йиғиштириб бермоқдалар.

Биз механизаторлар билан ҳам суҳбатлашдик. Уларнинг кайфияти аъло. Ғайратлари бениҳоя. Негаки, туман ҳокимлиги мавсум олдидан ҳар бир комбайнчига бепул 10 килограммдан ёғ, 50 килограммдан гуруч, яна шакар, совун берди. 200 минг сўмдан пул тарқатилди. Бунинг устига ҳар ҳафтада 2 килограммдан текин гўшт беришаяпти. Эҳ-ҳе, нимасини айтасиз — ишлаганнинг қўлида пул, дастурхони тўкин.

Туман ҳокимлиги тузган тадбир муваффақиятли амалга оширилмоқда. Қувончлиси шундаки, Сиёб бозорида жомбойлик деҳқонлар кўпайиб қолди.

Ҳали кўрасиз. Самарқанддаги ҳамма бозорларни нознеъмат билан таъминлайди. Далаларнинг саховати ана шундан далолат бериб турибди. Қишда эса аҳоли ўзининг ўра-ўра сабзавоти, картошкасию, шолғоми ва турпига эга бўлади. Бошқача қилиб айтганда, Жомбой ҳақиқий очил дастурхонга айланади.

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Қашқадарё республика ғаллачилигида алоҳида ўрин тутади. Унинг бепоён далаларида ҳар доимгидек миришкорларнинг фидокорона меҳнати билан мўл ҳосил тўпланди.

Айниқса, Касби туманидаги Улуғбек номли жамоа ширкат хўжалиги далаларида иш қизғин. Жорий йилда 1330 тонна ғалла тайёрлашга аҳд қилган хўжалик аъзолари мавсумни тез ва соз якунлаш чораларини кўришмоқда. Ҳосил нобудгарчилигига бутунлай барҳам берилгани туфайли ҳосилдорлик 25 центнер ўрнига 34 центнердан тўғри келяпти.

Суратда: бригада бошлиғи Хушмурод Эшназаров илғор комбайнчи Худойберди Язданов билан далада.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

МУҲИМ ВОҚЕА АРАФАСИДА

Хоразм вилоят ҳокимлигида Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасини муомалага киритиш тўғрисидаги Фармонини амалга ошириш билан боғлиқ масалаларга бағишланган йиғилиш бўлди. Унда вилоят корхона ва ташкилотлари, молия, солиқ ва банк тизими раҳбарлари, ҳуқуқ-тартиботни сақлаш идоралари вакиллари қатнашди.

Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков йиғилишда сўзга чиқиб, халқимиз муҳим воқеа — миллий пул муомалага киритилиш арафасида турганини таъкидлади. Шу муносабат билан истеъмол бозорини сифатли моллар билан тўлдириш, пул муомаласи, молия тизимини тартибга солиш ҳамда мамлакатимиз экспорт имкониятларини кенгайтириш муҳим аҳамият касб этмоқда. Бозордаги нархларнинг кескин кўтарилиб кетишига йўл қўймаслик, маҳсулотнинг бевосита истеъмолчи қўлига бориб етишига эришиш бу борадаги энг муҳим вазифадир.

Вилоят ҳокими М. Жуманиёзов янги пулни жорий этиш юзасидан амалга оширилаётган ишлар хусусида гапирди.

(УзА).

Республика кўчмас мулк биржаси

СОТИБ ОЛИНГ ВА ЭГАЛИК ҚИЛИНГ!

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ МУЛКИНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ҚЎМИТАСИ НАВОИЙ ВИЛОЯТИ БОШҚАРМАСИ ШУ ЙИЛНИНГ 29 ИЮНЬ КУНИ НАВОИЙ ШАҲРИДА КЎЧМАС МУЛКЛАРНИНГ КИМ ОШДИ САВДОСИНИ ЎТКАЗАДИ

«КИМ ОШДИ» САВДОСИГА ҚЎЙИЛАДИГАН ОБЪЕКТЛАР:

I. «ДИЛДОР» РЕСТОРАНИ

Хатирчи районн марказида жойлашган бир қаватли, ҳозирги вақтда фойдаланишда турган бино. Катта залининг умумий майдони 360 кв. метр, кичик залнинг майдони 48 кв. метр бўлган ушбу ресторан жуда муҳташам безатилган. Бир йўла 200 мижозга хизмат кўрсата олади.

Ресторан биноси иссиқ ва совуқ сув, табиий газ, электр энергияси билан таъминланган. Маҳсулот сақлайдиган омборхона, ёрдамчи хўжалик бинолари, иссиқхона мавжуд.

Унинг баланс баҳоси 232 миллион сўм-купон.

2. ҚАНДОЛАТ ЦЕХИ

Хатирчи туманидаги Карл Маркс кўчасида, Янгирабод умумий овқатланиш корхонаси идораси биносида жойлашган. Бир қаватли, фойдаланишда турган бино. Табиий газ, сув, электр қуввати билан таъминланган. Майдони 440 кв. метр бўлиб, иккита магазин ва музқаймоқ цехи ҳам ишлаб турибди.

Бинонинг дастлабки сотилиш баҳоси 66 миллион сўм-купон.

3. ОШХОНА

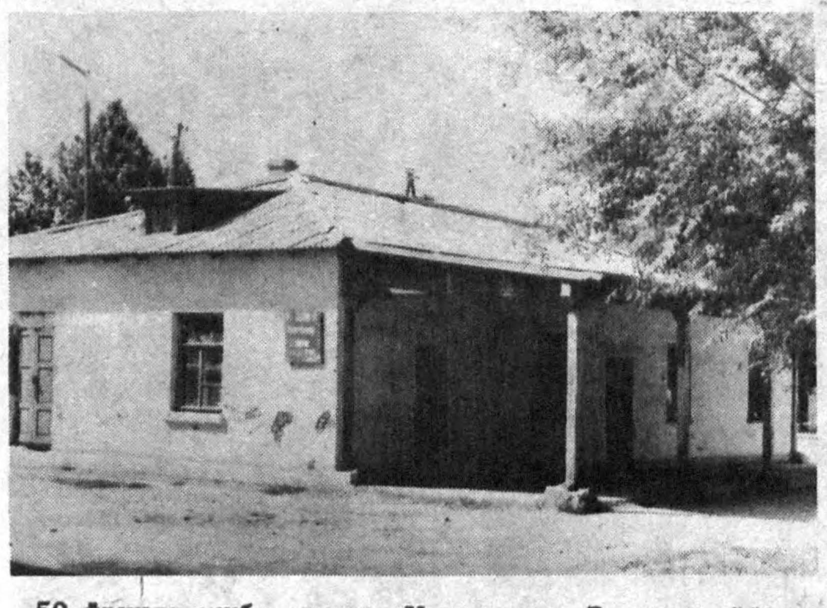

50 ўринли ушбу ошхона Хатирчи — Зартепа йўлида, «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги ҳудудида жойлашган бўлиб, умумий майдони 300 кв. метрни ташкил этади. Бино табиий газ, водопровод суви, электр қуввати билан таъминланган.

Дастлабки сотилиш баҳоси 5 миллион сўм-купон.

4. ҲАММОМ

«Гулистон» қўрғонидаги ҳаммом биноси замонавий услубда пишиқ ғиштдан қурилган. 1993 йили ишга туширилган мазкур бино табиий газ, иссиқ ва совуқ сув, электр энергияси билан таъминланган. Инженерлик коммуникациялари марказий иситиш тизимига уланган. Бу ерда сарторошхона ҳам мавжуд. Ҳаммомнинг умумий майдони 397 кв. метр. Дастлабки сотилиш баҳоси эса 30 миллион сўм-купон.

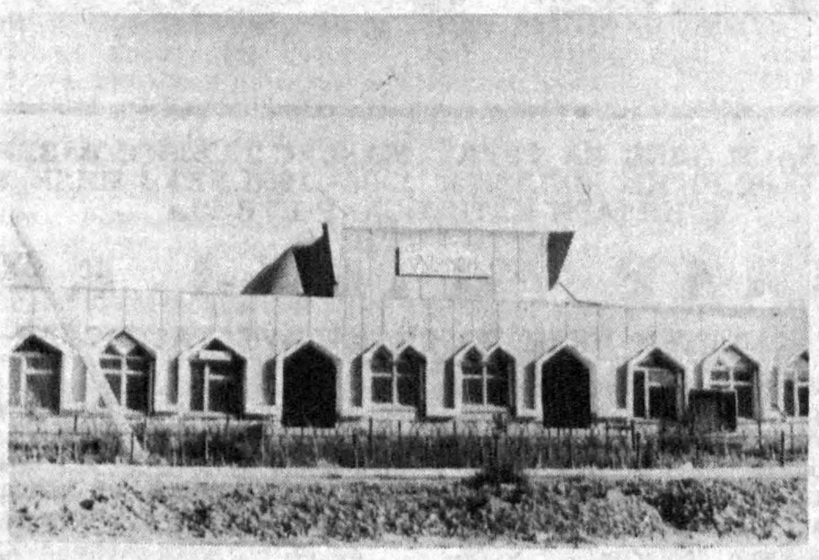

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ МУЛКИНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ҚЎМИТАСИ СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ БОШҚАРМАСИ ШУ ЙИЛНИНГ 30 ИЮНЬ КУНИ ГУЛИСТОН ШАҲРИДА КЎЧМАС МУЛКЛАРНИНГ КИМ ОШДИ САВДОСИНИ ЎТКАЗАДИ

КИМ ОШДИ САВДОСИГА ҚЎЙИЛАДИГАН ОБЪЕКТЛАР:

I. «ФАРҲОД» РЕСТОРАНИ

Мазкур тамаддихона Ширин шаҳри Халқлар дўстлиги кўчасидаги икки қаватли бинонинг юқорисида жойлашган. Ресторан 1980 йили ишга туширилган. 100 ўринли катта зали, 50 ўринли ёзги айвони ва иккита банкет зали бор.

Ресторанннинг дастлабки сотилиш баҳоси 60 миллион сўм-купон.

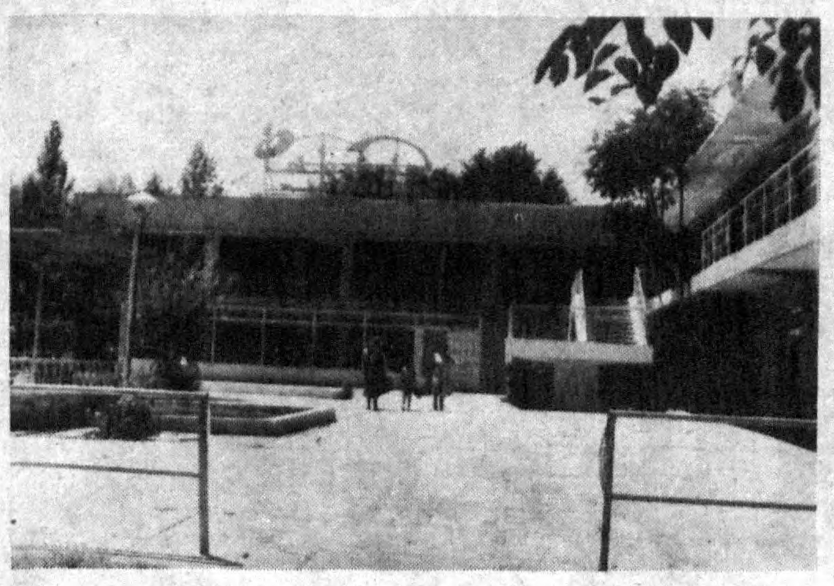

2. «БАҲОР» ЧОЙХОНАСИ

Гурунгхона Гулистон шаҳри яқинида, «Баҳор» давлат хўжалиги ҳудудида қад ростлаган. Бир қаватли, пишиқ ғиштдан қурилган чойхонанинг умумий ер майдони 450 кв. метрни ташкил этади.

Дастлабки сотилиш баҳоси 42 миллион сўм-купон.

3. ҲАММОМ

Деҳқонобод қўрғонидаги ҳаммом 1960 йили қурилган. Унинг умумий майдони 324,6 кв. метрни ташкил этади. Барча қулайликларга эга, шаҳардан 500 метр масофада жойлашган ҳаммомнинг дастлабки баҳоси 9,5 миллион сўм-купондир.

4. КАФЕ, ҚАНДОЛАТ ЦЕХИ ВА ТИЖОРАТ ДЎКОНИ

...Қурилиши тугалланмаган бино. Ушбу объект Гулистон шаҳрининг янги қурилаётган деҳқон бозори ҳудудида жойлашган. Бунёдкорлик ишлари 67 фоизга бажарилган. Бунинг учун эса 250 миллион сўмлик маблағ сарфланган. Бинонинг дастлабки сотилиш баҳоси — 250 миллион сўм-купон.

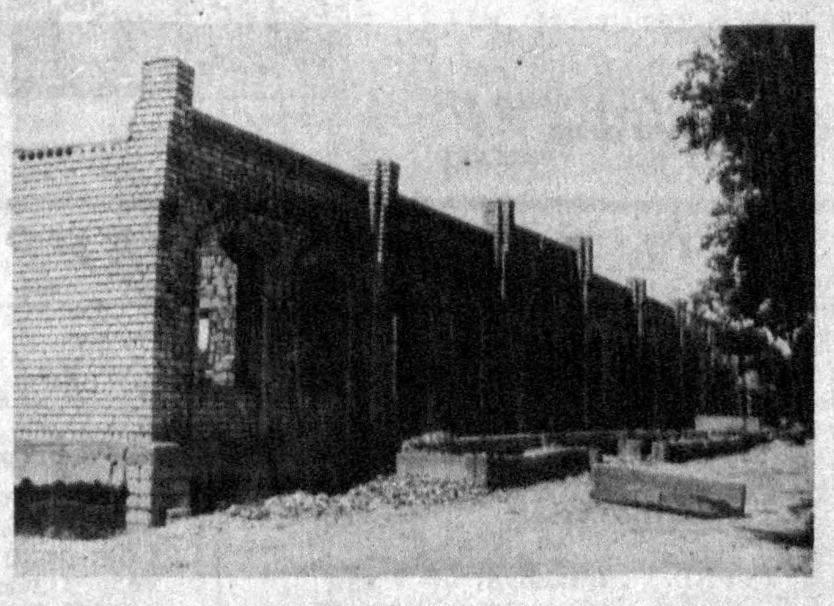

Республика Кўчмас мулк биржаси маркетинг ва реклама бўлими тайёрлади.

1994 йил 5 - 8 июль кунлари

"Ўзбегим Интернейшнл" қўшма корхонасининг кўргазма залларида

"ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ-94"

ХАЛҚАРО САВДО КЎРГАЗМАСИ

* Аёллар, эркаклар ва болалар кийим-кечаги
* Дам олиш ва спорт билан шуғулланиш учун мўлжалланган кийимлар
* Пойафзаллар
* Атторлик буюмлари, ювиш воситалари
* Озиқ-овқат маҳсулотлари, спиртли ичимликлар
* Кофе дамлаш ва майдалаш асбоблари
* Кафел
* Сантехникага оид моллар
* Гиламлар ва гилам - пойндозлар
* Хонадонлар ва офислар учун мулжалланган ташкилий техника асбоблари

Улгуржи ва чакана савдо.
Кўргазма даврида 30 фоиз арзон нархда сотилади.

Германия, Италия, Голландия, Бельгия, Ўзбекистон, Кипр, Покистон фирмалари иштирок этадилар.

Манзилгох:
Тошкент ш., Чилонзор кўчаси, 53 "А" уй
"Ўзбегим Интернейшнл" қўшма корхонаси
"Чилонзор" ресторани ва "Шифокор" меҳмонхонаси рўпарасида

Савдо кўргазмасининг ишлаш вақти: 10.00дан 17.00гача

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Шу йилнинг 30 июнь куни Жиззах шаҳрида Ўзбекистон Республикасининг 1992 йилги 12 фоизли ички ютуқли заёмининг навбатдаги 9-тиражи ўтказилади.

Жиззах шаҳрига тиражда қатнашишга таклиф қиламиз.

СИЗГА ОМАД ЁР БУЛСИН!

Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки.

• *Жаҳон футбол чемпионатида*

«ЧАҚИЛМАС ЁНҒОҚ»ЛАР СИРИ

Шу кунларда миллионлаб мухлислар футбол касалига чалинган. Тўп учун, чемпионлик учун кураш шитоб билан давом этмоқда. Футбол ҳам барча ёшдаги, барча касбдаги кишиларни ром этиш сеҳрига эга, десак муболаға бўлмас. Бўлмаса, АҚШ Президенти ўз йўлигая, Боливия, Италия, Марокаш президентлари ҳам футболнинг боришини, ҳамюртларининг ҳаракатларини эътибор билан кузатмасдилар.

Зеро, чемпионат ўйинларини ўтказиб берган мамлакат ютқазади, десак хато бўлади. Аввало бу мамлакатда футбол ривожланиб, оммавийлик таъминланади. Бундан ташқари иқтисодий наф кўрилади. Биргина телевидение мутасаддилари учрашувлар мобайнида бериб борилаётган 30 дақиқали реклама учун жами 11 миллион доллар фойда кўришни мўлжаллаб туришибди. АҚШда навбатдаги чемпионни аниқлаш учун кураш авжга минаётган бир паллада ФИФА анжуманида навбатдаги чемпионатни ўтказиш тадбирлари белгиланди. Кейинги чемпионат Европада, яъни Францияда ўтказиладиган бўлди. Бундан таниқли футболчи Мишель Платинининг қувончи чексиз. У финалчилар сафи 32 тага етказилишига қарамай, Франция чемпионати ҳар жиҳатдан бетакрор бўлади, деган фикрда.

Чемпионлик унвони бу сафар Америка қитъасида қоларминкан ёки яна Европага қайтарминкан? Қизиғи шундаки, 15-чемпион «янги дунё» билан «эски дунё» ўртасидаги ўзаро нисбатни бузишга имкон беради. Боиси, ҳозиргача Европа ҳам, океан орти мамлакатлари ҳам етти мартадан чемпион бўлишган. Бу борада қарийб 25 йилдан бери чемпионлик унвонини ололмай келаётган Бразилия футболчиларини тўртинчи марта жаҳон кубогини қўлга киритишга астойдил бел боғлашганини эътироф этиш керак. Бразилия футболчиларини ҳам маънавий, ҳам моддий рағбатлантиришга ҳаракат қилишмоқда. Футбол уюшмаси бу жамоа учун жами 4 миллион доллар ажратган.

Ҳар бир футболчи камида 100 минг долларга эга бўлиши мумкин. Бордию финал учрашувида ғалаба қўлга киритиладиган бўлса, бу рақам яна икки мартага кўпайтирилади.

Зотан, Бразилия жамоасини моддий манфаатдорликдан кўра чемпионлик шуҳрати кўпроқ қизиқтирмоқда. Бугунгача дарвозадан биронта ҳам тўп ўтказмай, олтита очко билан ўз гуруҳида пешқадамлик қилаётган бу жамоа фақат финални мўлжалламоқда. Футбол қироли Пеленинг издошлари ҳисобланган бу ўйинчиларга устозлик қилаётган Алберт Паррейра: «Бразилия учун биринчи ўриндан бошқаси мағлубият саналади» деди.

Бразилия терма жамоасининг чемпионликка ошуфта эканининг яна бир сири бор. У ҳам бўлса футболчиларнинг ўртача ёши 28,8 атрофида эканидир. Демак, бу футболчилар Францияда бўладиган чемпионатда иштирок этишади ёки... Ёши улуғ футболчиларни ким ҳам майдонга қўярди-ку, улардан қандай наф ҳам бўларди. Бордию таркиби янгиланса, бу жамоа бугунги кундагидек шиддат кўрсата оладими, йўқми, ҳамма гап шунда. Имконияти бой бермасликка, қандай бўлмасин чемпионликни қўлга киритишга куч берилаётганига ҳам сабаб шу дейиш мумкин.

Энди Бразилия футболчилари куч синашаётган гуруҳга назар ташлайдиган бўлсак, бу ерда Швеция жамоаси тўртта очко билан иккинчи бўлиб турибди. Учинчи ва тўртинчи ўринлар кимга насиб этиши, булардан қайси бирининг яна курашни давом эттириши Россия—Камерун учрашувига боғлиқ бўлиб қолди.

Ашаддий муҳлислар ён дафтарига ёзилганидек, бугунгача Уругвай икки марта, Италия билан Бразилия уч мартадан, шунингдек Олмония ҳам уч бор чемпионликка мушарраф бўлишган. Аргентина икки марта жаҳон кубогини қўлга киритган. Англия бир марта ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлган. Бу сафар қайси жамоани ё биринчи марта, ё тўртинчи марта балки учинчи марта чемпион бўлишлиги яна йигирма кундан кейин, яъни 17 июлда маълум бўлади.

Ҳайдар НОСИРОВ.

• *Иқтисодиёт чорраҳаларида*

АНА БОЗОРУ МАНА БОЗОР...

Пайариқ туманидаги «Халқобод» ижара хўжалиги ва бошқа қўшни хўжаликлар аҳолиси бозор-ўчарнинг узоқлигидан қийналишиб келишарди. Бу муаммони бартараф этиш йўлларини кўпдан бери ўйлаб юрган «Халқобод» ижара хўжалиги раҳбарлари қишлоқ оқсоқоллари билан маслаҳатлашиб, Накурт қишлоғига кираверишдаги катта йўл ёқасида бозор очишга қарор қилишди. Ер ажратилди.

Халқ қудратли куч. Пайариқликлар бунга ана шу бозор қурилишида яна бир бор ишонч ҳосил қилдилар.

Биз яқинда ана шу бозорда бўлдик. Ана бозору, мана бозор. Тумонат одам, Игна ташласанг ерга тушмайди. Бир томонда кийим-кечаклар, бир томонда озиқ-овқатлар, яна бир томонда моллар савдоси авжига чиққан. Бозордан той етаклаб чиқаётган бир киши билан суҳбатлашдик. У ўзини ғаллаороллик Каримбек Бобоқулов деб таништирди.

— Накурт бозорининг таърифини эшитгач, қизиқиб келган эдим,— дейди Каримбек ака,— Жуда хурсанд бўлиб қайтаяпман. Кўпдан бери шундай зотли тойчоқни қўлга киритиш ниятида юрган эдим. Орзуимга шу янги бозорда етганимдан беҳад бахтиёрман.

Биз бозор айланишда давом этарканмиз бу ердаги меҳр-оқибатдан, харидорлар билан сотувчиларнинг хушмуомалалигидан кўнглимиз хушнуд бўлди. Бир пайт бир онахон: «Самарқанд, Тошкент шаҳарларидаги катта бозорлардан тополмаган кийимлик матоларни бўлажак келинимга шу ердан харид қилдим. Бозорни очиб мушкулимизни осон қилганлар умридан барака топишсин» деб дуо қилди.

Накурт бозорининг довруғини эшитган Ургут, Ғаллаорол, Булунғур, Фориш, Челак, Бахмал, Қўшработ, Иштихон, Каттақўрғон туманларидан ҳам эл оқиб кела бошлади.

Ўша куни онахондек, Каримбек акадек бозордан димоғи чоғ бўлиб қайтганларнинг ҳисобига етиш қийин эди. Бошқа жойлардагига нисбатан нарх-навонинг бирмунча арзонлиги, тўкин-сочинлиги ўз навбатида бизни ҳам мамнун қилди.

Хуллас, Накурт бозорининг келажаги порлоқ. Бир вақтлар бошқа мақсадларда қурилиб ташлаб қўйилган бинолар қишки бозор учун мослаштирилиб қайта таъмирланмоқда. Президентимизнинг бозор иқтисодиёти борасидаги Фармонини тўғри тушунган хўжалик раҳбарлари, бозор маъмурияти халққа янада намунали савдо хизмати кўрсатиш йўлида ғайрат-шижоатларини аямаётганининг гувоҳи бўлиб қайтдик.

Нурмамат АЛМУРОДОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

СУРАТЛАРДА: бозор кўринишидан лавҳалар.
Муаллиф олган суратлар.

• *Шифокор огоҳлантиради*

Ўлкамиз бозорларида ширин-шакар мевалар, сервитамин сабзавот маҳсулотлари сотила бошланиши билан юқумли ўткир ичак касаллиги тарқалиш хавфи туғилади. Бу касаллик билан курашишдаги кўп йиллик тажриба шуни кўрсатадики, коммунал хўжалик, савдо, маориф, маиший хизмат ва бошқа соҳадаги мутасадди раҳбарлар соғлиқни сақлаш ходимлари билан ҳамкорликда фаолият кўрсатгандагина ижобий натижага эришиш мумкин. Бинобарин, кўчалар, майдонлар, кўллар, анҳорлар бўйини ахлат ва чиқиндилардан тозалаш заруриги ҳаммага аён.

ОЗОДАЛИККА НИМА ЕТСИН

Мактаб ва мактаб ёшигача бўлган болалар муассасаларида ҳар бир бола тиббий назоратда бўлиши шарт. Маориф ходимлари болаларнинг шахсий гигиена тарбиясига алоҳида аҳамият беришлари зарур. Талабалар ётоқхоналарида озодалик ўрнатишда институт ва ўрта махсус билим юртлари раҳбарларига алоҳида масъулият юклатилади.

Юқумли ичак касалликлари ичида ўта хавфлиси вабо хасталиги ҳисобланади. Эрамиздан олдин бу хасталик Ҳиндистоннинг Ганга, Брахмапудра ва Хугли дарёлари атрофида яшайдиган аҳоли орасида тарқалган. 1031 йили Осиё мамлакатларидан Цейлон, Шри-Ланка, Бирма, Филиппин, Сингапур ва Японияга ёйилиб, Константинополгача етиб боради. Шу йўсинда вабо касаллиги Эронда, Хитойда, Арабистонда, Бирмада, кейинроқ Европада тарқалган.

Тарихий манбаларга назар ташласак 1827 йили Балх шаҳрида бошланган хасталик Хива хонлигига қарашли аҳоли ўртасида, Туркистонда эса уни расмий рўйхатга олиш 1872 йилдан бошланган. Касалликни тарқатувчи вибрион кун исиган пайтда кўп учрайди ва асосан оғиз орқали юқади.

Вабо ўта юқумли ва оғир касаллик бўлиб, организмнинг заҳарланиши ва сувсизликка олиб келади. Хасталик тўсатдан бошланади, беморнинг ичи кетиб, дармонсизлик сезилади. Тезликда тиббий ёрдам кўрсатилмаса ҳолсизланиш авж олади, қусиш бошланади, беморни совуқ тер босади, юрак фаолияти заифлашади. Суюқлик билан бир қаторда организмдан ҳаёт фаолияти учун зарур тузлар ҳам чиқиб кетади. Натижада сув ва туз мувозанати бузилиб, юрак, томир, жигар, буйрак ҳамда бошқа аъзолар фаолияти бузилади. Беморнинг аҳволи оғирлашиб, кўпинча ҳалок бўлади. Шу боисдан мазкур хасталик белгиси пайдо бўлиши биланоқ беморни зудлик билан махсус ихтисослашган шифохонага ётқизиш керак.

Маълумки, касаллик беморнинг қўли, идиши, буюм ашёлари орқали юқади. Озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш, ташиш ва сотиш жараёнида вибрион билан зарарланган овқатларни, номаълум шахслар томонидан тайёрланган ҳар хил шарбатлар, ичимликларни истеъмол қилиш ҳам хасталик тарқалишига сабаб бўлиши мумкин. Шунингдек, очиқ сув ҳавзаларида чўмилиш ҳам касаллик юқишининг манбаидир.

Хасталикнинг олдини олиш учун санитария ва гигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш зарур. Мамлакатимизнинг деярли ҳамма ҳудудларида хўжалик ҳисобига асосланган профилактик дезинфекция хизмати (ОПД) фаолият кўрсатмоқда. Бу ташкилот микроблардан зарарсизлантиришдан ташқари чивин, қурт-қумурсқа, сичқон ва каламушларни йўқотиш билан ҳам шуғулланади. Саноат, хўжалик органлари, кооператив, мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари, турли ташкилот раҳбарлари ОПД билан шартнома тузиб, зарур тадбирларни ўтказишлари лозим.

Ўткир юқумли ичак касалликларининг олдини олиш борасида Тошкент шаҳрида қатор ижобий тадбирлар ўтказилмоқда. Шаҳар ва туман ҳокимликларида юқумли касалликка қарши тузилган фавқулодда комиссиялар шаҳардаги ҳамма бошқарма ташкилотлар ва корхоналар раҳбарларига аниқ вазифалар топширган. Эпидемиологик вазият соғлиқни сақлаш органлари томонидан узлуксиз назорат қилинмоқда. Ўткир юқумли ичак хасталигининг келиб чиқиши ва тарқалишига йўл қўймаслик мақсадида шаҳар Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси ва турли соғлиқни сақлаш бўлимларида махсус комиссиялар тузилган. Унга тажрибали мутахассис олимлар жалб этилган. Уйма-уй юриб касалликни аниқлаш учун эса тиббий ходимлар сафарбар этилган.

Шу ўринда ҳамюртларимизга мурожаат этамиз. Уйга келган тиббий ходимни яхши муомала билан кутиб олиб, оила аъзолари ҳақида тўлиқ ахборот бериб, тиббий ходимлар маслаҳатларини бажарсалар, фойдадан ҳоли бўлмасди.

Ота-боболаримиздан қолган яхши анъаналарни унутмайлик, хонадонимиз, кўчаларимизни саранжом-саришта, озода бўлишига эришайлик.

Адҳам РАСУЛЕВ,
Республикада хизмат кўрсатган врач, тиббиёт фанлари номзоди.

•ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР•

«Ўзбекинтур» РИИЧБ

сизларга қуйидаги қизиқарли сайёҳлик йўналишларини таклиф этади:

1. ТАИЛАНД (Бангкок) — 7 кун
2. ТАИЛАНД (Бангкок — Паттая)— 7 кун
3. ТУРКИЯ (Истамбул) — 7 кун
4. ТУРКИЯ (Анталия — Ўрта ер денгизи соҳиллари) — 7 кун
5. ЭРОН (Машҳад) — 5—6—7 кун
6. ҲИНДИСТОН (Деҳли) — 7 кун
7. БИРЛАШГАН АРАБ АМИРЛИГИ (Шаржа—Дубай) 7 кун.
8. ПОКИСТОН (Карачи) — 7 кун

Шунингдек, Европа мамлакатларига, Қримга (Сочи) МДҲ шаҳарлари Москва, Санкт-Петербург, Сибирь ва Болтиқ бўйи республикалари ва Иссиқ-Кўл бўйидаги дам олиш масканларида дам олишга таклиф этади.

Маълумотлар бўйича қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент 700077, Буюк Ипак Йўли кўчаси, 115 уй.

Телефон: 67-53-87, факс 67-45-63.

СИЗНИ КУТАМИЗ!

«ЎЗБЕКСАВДО»
ДАВЛАТ АКЦИОНЕРЛИК АССОЦИАЦИЯСИ ҚОШИДАГИ РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ (САВДО БИЛИМ ЮРТИ)
1994—1995 ўқув йили учун пулли курсга

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш сентябрдан бошланади.
Билим юрти малакали —
Сотувчи;
Назоратчи-кассир;
Ҳисобчи;
Ошпазлар тайёрлайди.
Ўқиш муддати — 1,3 ва 6 ой.
Билим юртига 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.
Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги йирик дўконларда олиб борилади.
Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак:
— ариза;
— маълумоти ҳақида ҳужжат;
— турар жойидан маълумотнома;
— 086-V шаклдаги тиббий маълумотнома;
— 3Х4 см. ҳажмдаги 6 дона сурат;

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
Тошкент—700173, Акмал Икромов ноҳияси, Собир Юсупов кўчаси, 3-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 78-35-86, 75-35-92.
4-9 трамвайларининг «Чопон ота» бекати.
13, 70, 45 ва 116-автобусларининг «Тиббий тез ёрдам клиника касалхонаси» бекати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ЯНГИЙЎЛ ТЕХНОЛОГИК КОЛЛЕЖИ 1994—1995 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЯНГИЙЎЛ ТЕХНОЛОГИК КОЛЛЕЖИ ИККИ ПОҒОНАДА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

I-поғонада ўқийдиганлар техникум дастури асосида ўқиб «Техник-технолог» ихтисослигини эгаллайдилар.

II-поғонада — ўқийдиганлар учун ўқув муддати 1 йилу 1 ойга узайтирилиб, олий ўқув юрти дастури асосида билим оладилар. Бу поғонани битирувчилар «Кичик инженер» мутахассислигини эгаллаб, инженерлик лавозимида ишлаш ҳуқуқига эга бўладилар. Ўқув кенгашининг қарорига биноан II-поғонани битирувчилар ўз мутахассислиги бўйича олий ўқув юртининг кундузги бўлимида 3-курсдан, сиртқи бўлимда 4-курсдан ўқишни давом эттирадилар. Янгийўл технологик коллежи қуйидаги мутахассисликлар бўйича қабул эълон қилади:

1. КУНДУЗГИ БЎЛИМГА.
Ёғ ва ёғ ўрнида ишлатиладиган маҳсулотлар технологияси (11 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида.
2. Гўшт ва парранда гўшти маҳсулотлари технологияси (11 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.
3. Нон, макарон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологияси (9 ва 11 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.
4. Биохимия маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологияси (9 йиллик маълумот билан) ўқиш рус тилида олиб борилади.
5. Озиқ-овқат тайёрлаш технологияси (9 ва 11 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.
6. Консерва ишлаб чиқариш технологияси (9 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.
7. Вино технологияси (11 йиллик маълумот билан) ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.

II. СИРТҚИ БЎЛИМГА (11 синф маълумот билан).
1. Ёғ ва ёғ ўрнида ишлатиладиган маҳсулотлар технологияси.
2. Гўшт ва парранда гўшти маҳсулотлар технологияси.
3. Нон, макарон ва қандолат ишлаб чиқариш маҳсулотлари технологияси.
4. Консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологияси.
5. Озиқ-овқат технологияси.
6. Вино технологияси.

Кириш тўғрисида ариза коллеж директори номига танланган ихтисослигини кўрсатган ҳолда ёзилади.
Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади:
1. Маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси).
2. № 086 форма бўйича соғлиғи ҳақида маълумотнома.
3. 6 дона фотосурат (3×4) ҳажмда, бош кийимсиз.
4. Кирувчи техникумга келганда туғилганлик ҳақида гувоҳнома, паспорти, ҳарбий билети ёки ҳисобида туриш гувоҳномасини шахсан кўрсатиши керак.
5. Сиртқи бўлимга кирувчилар меҳнат дафтарчасидан кўчирма топширишлари шарт.

Коллежга кирувчилардан қуйидаги муддатларда аризалар қабул қилинади:
I. КУНДУЗГИ БЎЛИМГА:
11-синф ҳажмида — 1 июндан — 15 августгача.
9-синф ҳажмида — 1 июндан — 1 августгача.
II. СИРТҚИ БЎЛИМГА:
1 июндан — 15 августгача.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ:
КУНДУЗГИ БЎЛИМГА: 9-СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН:
1. Математика (оғзаки).
2. Ўзбек (рус) тилидан (диктант).
11-СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН:
1. Химиядан (оғзаки).
2. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари (оғзаки).
3. Ўзбек (рус) тилида (диктант).
СИРТҚИ БЎЛИМГА:
1. Химиядан (оғзаки).
2. Ўзбек (рус) тилидан (диктант).

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
Тошкент вилояти, Янгийўл шаҳри Самарқанд кўчаси 403 уй.
ТЕЛЕФОН. 7-47-50; 7-33-24; 7-34-98.

Самарқанд вилоят Каттақўрғон туманидаги Р. Исмоилова номли жамоа хўжалиги қошидаги «Бўстонлиқ» кооперативининг думалоқ муҳри ва тўртбурчакли штампи йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Мосном» маъсулияти чекланган жамият шаклидаги қўшма корхона 1994 йил 14 июндан эътиборан юридик шахс ҳисобида ўз иш фаолиятини бошлади. У Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўзбек ва хорижий юридик шахс ва фуқаролар томонидан тузилган қўшма корхоналар давлат реестрида 1118-рақам билан қайд этилган. Корхонанинг юридик манзили: Наманган шаҳри.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат филармониясининг жамоаси Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти Олмахон Ҳайтовага акаси

Қаландар ҲАЙТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

Бош муҳаррир Азим СУЮН.

Таҳрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Аслиддин БОЛИЕВ (масъул котиб), Зиёд ДАВРОНОВ, Ислом ШОҒУЛОМОВ, Каримжон РИХСИЕВ, Миршароф МУҲСИМОВ, Олимжон НАЗАРОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Осиё бозори» иловаси учун масъул), Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Мафкура ишлари ва партия ҳаёти бўлими — 33-20-36, 32-54-35.
Иқтисодиёт бўлими — 33-47-80, 32-54-27.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ бўлими—33-54-55, 32-55-06.
Адабиёт, фан ва маданият бўлими — 33-07-20, 32-57-19.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-11-49, 33-76-04.
Ахборот ва спорт бўлими — 33-12-56, 32-55-16.
Тижорат, эълонлар — «Осиё бозори» редакцияси — 33-41-89, 32-55-70, 33-38-55, 32-54-12.
Қабулхона — 33-65-45, 32-55-15.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда — 5-27-11; Бухорода — 3-54-87; Гулистонда — 2-26-22; Жиззахда — 3-31-86; Навоийда — 3-74-76; Наманганда — 6-43-43; Нукусда — 7-58-83; Қаршида — 3-25-79; Қумқўрғонда — 52-624; Самарқандда — 35-22-98; Урганчда — 6-72-60; Фарғонада — 6-37-16.

● Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматида босилади.
Ҳажми 2 босма табоқ.
Босишга топшириш вақти — 21.00. топширилди — 23.00
Г—939 85501 нусхада босилди.
Навбатчилар: Ҳ. НОСИРОВ, М. МИРФАЙЗИЕВ.

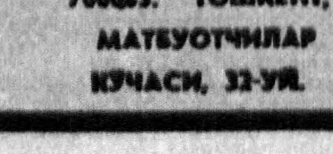

МАНЗИЛИМИЗ:
700083. ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «БуюкТурон» кўчаси 41-уй.

123456.